

Број: 648/5
Датум: 06. јун 2005. год.

Научно-наставно веће Универзитета у Крагујевцу на основу члана 106. Закона о универзитету и члана 69. Статута Универзитета у Крагујевцу, на седници одржаној 06. јуна 2005. године, је донело

ОДЛУКУ

Усваја се Етички кодекс наставника Универзитета у Крагујевцу.
Овај Кодекс прописује скуп правила о правима и дужностима академске заједнице, односно скуп етичких начела.

Председник
Научно-наставног већа
Проф. др Милош И. Ђуран, ректор

УНИВЕРЗИТЕТ У КРАГУЈЕВЦУ

**ЕТИЧКИ КОДЕКС
НАСТАВНИКА УНИВЕРЗИТЕТА
У КРАГУЈЕВЦУ**

Крагујевац, јуна 2005. године

Вођен снажним уверењем о изузетном значају морала у наставно-научном, научно-истраживачком и уметничком раду, у циљу очувања достојанства професије и унапређивања знања и стваралаштва, моралних вредности, правде, одговорности и слободе науке, истраживања и наставе, у уверењу да је знање највиша моћ, а да се моћ може употребити и за остварење циљева на недопуштен или незаконит начин, уважавајући пуну аутономију академске заједнице и истичући да њени чланови, као и њене институције, имају посебну одговорност да у образовном процесу пренесу знања и развију интелектуалне и моралне вредности младих, у уверењу о професионалној посвећености, високо моралној свести и савести свих чланова академске заједнице о овој одговорности.

Научно-наставно веће Универзитета у Крагујевцу, на основу чл. 106. Закона о универзитету и на основу члана 69. Статута Универзитета у Крагујевцу, на седници одржаној 6. јуна 2005. године, је усвојило

ЕТИЧКИ КОДЕКС НАСТАВНИКА УНИВЕРЗИТЕТА У КРАГУЈЕВЦУ

Члан 1.

Овај Кодекс прописује скуп правила о дужностима и правима чланова академске заједнице, односно етичких начела, којих се у раду и начину живота морају придржавати сви наставници, сарадници и истраживачи (у даљем тексту наставници) који обављају наставну, уметничко-наставну и научно-истраживачку делатност у оквиру Универзитета у Крагујевцу.

Правила и начела овог Кодекса заснивају се на посебној врсти послова наставника и неопходности остварења високог степена њихове професионалне и моралне одговорности.

Члан 2.

Основни постулати Кодекса, односно наставничке етике су:

- професионална слобода, односно морална и интелектуална независност од политичких ауторитета и економске моћи било које врсте;
- слобода говора и истраживања;
- истинољубивост, односно откривање и одбрана истине, онако како је наставник схвата и препознаје;
- дијалог и толеранција у односу на туђи став и мишљење;
- солидарност, односно међусобно уважавање, поштовање и помагање у наставном, научном и научно-истраживачком раду;
- објективност и непристрасност у оцени туђег рада и резултата;
- лични дигнитет, самопоштовање и ауторитет;
- нечињене штете својим радњама или пропуштањем, односно недоприношење настанку штете, материјалне или нематеријалне;
- осуда негативних појава, посебно непрофесионалности, неодговорности, корупције, мита и свих других облика неморала;
- правичност и избегавање конфликта интереса;

- право на информацију уз посебно поштовање приватности и поверљивости извора информација;
- поштовање људских слобода и права, достојанства људске јединке, посебно у медицинским и биомедицинским истраживањима;
- поштовање квалитета живота и рационално управљање природном ресурсима;
- очување биодиверзитета и живота свих живих бића у истраживачким пројектима;
- поштовање туђих научних и истраживачких резултата, обавеза да се не присвајају незаслужено туђи резултати и признања;
- обавеза да се непрестано ради да свом стручном и научном усавршавању;
- обавеза да се поспешује и прихвата менторство према другим, посебно млађим припадницима академске заједнице.

I Однос према професији

Члан 3.

Наставници су слободни и одговорни у свом раду, теже откривању истине, истражују је и бране онако како је сами виде и схватају. При том су дужни да:

- унапређују своје знање и компетенцију у складу са највишим стандардима савремене науке и образовног процеса;
- промовишу академске слободе, аутономију Универзитета као институције и интелектуалне и духовне слободе;
- правично кроисте усвојена знања, шире их и преносе;
- испољавају интелектуално поштење.

Професионална слобода не може бити оправдање за повреду основних права човека, права и достојанства других наставника, студената и других грађана.

Тренутни интереси, било материјални или морални, не смеју угрожавати нити компромитовати слободу стварања, истраживачки или стваралачки дух.

II Однос према студентима

Члан 4.

Наставници морају подстицати слободан, одговоран и озбиљан приступ студирању.

Обавеза наставника је да у преношењу знања примењује највише научне, стручне, професионалне и етичке стандарде.

Члан 5.

Наставници, као интелектуална елита, воде своје студенте у процесу образовања, односно студирања, они су и њихови саветници и сарадници који су одговорни за успостављање међусобног уважавања и поверења у односу са студентима, уз поштовање њихове личности и њихових слобода и права.

Члан 6.

Наставник је дужан да у праћењу рада и оцењивању студената примењује објективне, поуздане и проверене, као и уједначене критеријуме. Дужан је да

примењује искључиво параметре релевантне за оцењивање, односно исказано знање, изнесене чињенице, разумевање материје, стечене вештине и показану способност да усвојена знања примени у пракси. Наставник своје захтеве мора прилагодити средствима која су приступачна, литератури и методама које су биле доступне студентима у току студирања или истраживачког рада.

«Позитивна дискриминација» допуштена је у оцењивању само уколико је резултат доприноса или помоћи студента у наставном процесу. У оваквим случајевима морају се примењивати унапред прихваћени стандарди.

Члан 7.

У циљу остварења професионалног и моралног односа наставника према студентима забрањено је њихово:

- искоришћавање,
- шиканирање,
- дискриминисање,
- недолично понашање према њима,
- вређање њиховог достојанства, и
- злоупотреба било које друге врсте.

III Однос према колегама

Члан 8.

Колегијални односи заснивају се на:

- међусобном личном и професионалном уважавању,
- разумевању за личне и професионалне дилеме и проблеме,
- солидарности, и
- заједничком формулисању и остварењу специфичних интереса свих чланова академске заједнице.

Члан 9.

Чланови академске заједнице дужни су да у размени идеја и критика уважавају туђа легитимна мишљења и ставове.

У сучељавању идеја и ставова морају се поштовати личност и научни дигнитет опонента. У колегијалној расправи о научним и истраживачким проблемима могу се супростављати само научни, стручни и професионални аргументи.

Члан 10.

Објективност мора бити једини критеријум вредновања резултата другог наставника или сарадника.

Сарадницима се мора пружити неопходна помоћ у научном раду и напредовању, без пристрасности и уз поштовање њихове стваралачке слободе и основних слобода и права.

Члан 11.

Наставници имају право да учествују у раду органа управљања факултета и универзитета и у ваннаставним активностима, односно могу прихватити обавезу оваквог учешћа. Обавеза наставника и сарадника је учешће у раду стручних органа.

IV Однос према институцији

Члан 12.

Наставници су дужни да својим понашањем и професионалним ангажовањем чувају интегритет Универзитета и свих његових институција, радећи по свом најбољем знању, савесно и посвећено, и успостављајући односе са другим појединцима или институцијама уз поштовање правила пристојности, морала и укупне културе понашања.

Члан 13.

Наставници су дужни поштовати устројство академске институције, хијерархију наставничких и других звања, овлашћене појединце и органе у институцији. При тома су слободни да аргументовано критикују устројство, организацију и начин рада институције, рад органа или појединаца, као и да предлажу промену правила на којима институција почива.

Члан 14.

Наставници су дужни да ангажман, карактер и обим обавеза ван своја академске институције, ускладе са радом и интересима институције у којој су у сталном радном односу.

Наставници су дужни да воде рачуна о могућем сукобу интереса и (не)усклађености својих јавних функција и приватног ангажовања са академским статусом.

Члан 15.

Најгрубље повреде академског понашања су: неприхватљиви облици лобирања, уцене, притисци, протекционизам и сви други облици нечасних утицаја који воде кршењу стручних критеријума и стандарда у обављању академских послова.

V Однос према окружењу

Члан 16.

Наставници учествују у друштвеном животу као и сви грађани, али су дужни да лични ангажман ускладе са обавезама према студентима, настави и интересима академске институције.

Када иступају као приватна лица дужни су да избегну стварање утиска да иступају у име својих колега или академске институције.

Наставници не смеју злоупотребити свој академски статус и ауторитет ради остваривања личних, породичних или политичких интереса.

VI Примена Кодекса

Члан 17.

На понашање и односе чланова академске заједнице који нису обухваћени овим Кодексом могу се применити неписана општеусвојена правила и начела академских институција.

Овај Кодекс ступа на снагу осмог дана по усвајању.

 **ПРЕДСЕДНИК
НАУЧНО-НАСТАВНОГ ВЕЋА**

Проф. др Милош И. Ђуран